



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr.Hany Veberové a soudců Mgr.Marka Bedřicha a JUDr.Jitky Hroudové v právní věci žalobce **DREMAX, spol. s r.o.** IČ 452 75 203, se sídlem v Praze 4, Ohradní 1359, zastoupeného JUDr.Milenou Novákovou, advokátkou se sídlem v Českém Krumlově, Rooseveltova 37, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem v Praze 1, Štěpánská 28, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného správního úřadu ze dne 5.2.2009, č.j.: 7521/19-1500-106054 a ze dne 11.6.2009, č.j.: 7520/09-1500-106054

t a k t o:

I. Rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 5.2.2009, č.j.: 7521/19-1500-106054 a rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 4 ze dne 16.1.2009, č.j.: 8795/09/004514106300, s e z r u š u j í a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 5.2.2009, č.j.: 7520/09-1500-106054 a rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 4 ze dne 21.11.2008, č.j. 8841/09/004514106300, s e z r u š u j í a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný j e p o v i n e n zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 16.013,- Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr.Mileny Novákové, advokátky.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou, doručenou Městskému soudu v Praze prostřednictvím veřejné datové sítě dne 17.8.2009, domáhal přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (dále též žalovaného správního úřadu) o odvolání žalobce, které podal proti rozhodnutí o žádosti vrácení přeplatku na dani z přidané hodnoty, které vydal Finanční úřad

pro Praha 4 dne 16.1.2009 pod č.j.: 8841/09/004514106300 a proti rozhodnutí o žádosti o vrácení přeplatku na dani z přidané hodnoty, vydanému tímž správním úřadem téhož dne pod č.j.: 8795/09/004514106300.

Žalobce v podané žalobě uvedl, že podal řádně a včas daňová přiznání k dani z přidané hodnoty (DPH) za zdaňovací období srpen, září, říjen a prosinec 1999, ze kterých uplatňoval nárok na vratitelný přeplatek v celkové výši 8.086.400,- Kč. Správce daně zahájil vytykácí řízení, ve kterém vyzval žalobce k doložení dokladů a prokázání skutečností, tvrzených v podaném daňovém řízení. Vydáním této výzvy se přerušila ve smyslu ustanovení § 43 odst.3 zákona o správě daní poplatků lhůta, od které je počátek běhu lhůty odvozován, tedy i lhůta pro vrácení požadovaného vratitelného přeplatku. Na základě vedeného vytykácího řízení správce daně vydal platební výměry na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen 1999, září 1999, říjen 1999 a prosinec 1999, všechny datované dnem 16.11.2000.

Tyto výměry byly vydány v daňovém řízení, které bylo následně Nejvyšším správním soudem shledáno jako nezákonné. Správce daně porušil podle názoru NSS základní zásady daňového řízení, zejména zásady dokazování a výslechy svědků, což vedlo k rozporu se zákonem o správě daní a poplatků.

Na základě takto vydaných rozsudků soudu Finanční ředitelství pro hlavní město Praha zrušilo rozhodnutími ze dne 3.7.2007 a 4.7.2007 platební výměry na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen, září, říjen a prosinec 1999. V odůvodnění rozhodnutí bylo uvedeno, že uplynula prekluzivní lhůta pro vyměření rozhodnutí za zdaňovací období prosinec 1999, které jediné stanovilo nárok žalobce na nadměrný odpočet, žádné jiné odůvodnění neobsahovalo.

Žalobce zažádal dne 5.12.2007 o vyplacení nadměrného odpočtu za zdaňovací období prosinec 1999, žádost byla rozhodnutím správce daně ze dne 27.2.2008 zamítnuta. Odvolací správní úřad vyhověl odvolání žalobce a rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vrácení přeplatku zrušil dne 7.10.2008. Žádost o vrácení přeplatku na dani z přidané hodnoty za prosinec 1999 zůstala nevyřízená. Správce daně ji následně zamítl rozhodnutím ze dne 16.1.2009, touto žalobou napadeným rozhodnutím pak bylo zamítnuto i odvolání žalobce proti zamítnutí žádosti o vrácení přeplatku na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 1999. V obou odvolacích řízeních se jednalo o žádosti o vrácení nadměrného odpočtu za stejné zdaňovací období, pouze ve druhé žádosti žalobce ponížil požadovaný nárok o již vyplacené plnění.

Správce daně mezitím vydal dne 28.8.2008 rozhodnutí, kterými zastavil vytykácí řízení u platebních výměrů za období srpen, září a říjen 1999 s tím, že odmítl žalobci vyplatit řádně nárokovaný vratitelný přeplatek na základě daňového přiznání. Rozhodnutí nabyla právní moci dnem 1.9.2008. Správce daně zastavil vytykácí řízení, aniž by ještě v průběhu vytykácího řízení jakkoliv reagoval na řádně podaná daňová přiznání. Podle názoru žalobce k tomu dni skončilo přerušení lhůty pro rozhodnutí a správce daně byl povinen vratitelný přeplatek vyplatit. Správce daně to však zásadně odmítá a tvrdí, že po dobu trvání vytykácího řízení došlo k prekluzi požadovaného nároku a má proto jedinou možnost řízení zastavit. Přesto u nároku na nadměrný odpočet za prosinec 1999 postupoval zcela odlišně a nárok žalobci přiznal.

Správce daně vyplatil žalobci na základě dodatečných výměrů ze dne 16.11.2000 nadměrné odpočty za srpen, září, říjen a prosinec 1999. Dodatečné výměry však byly zrušeny

a správce daně vystavil rozhodnutí ze dne 21.11.2008, kterými vyzval žalobce k uhrazení částek 223.336,-Kč, 418.850,-Kč a 1.014.989,-Kč, aniž by v uvedených rozhodnutích byl výrok s uvedením právních předpisů, na základě kterých správce daně vyžaduje uvedené částky. Předmětná rozhodnutí neobsahují podstatné náležitosti podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků, přičemž žalobce se těmto uvedeným rozhodnutím bránil odvoláním a následně - po zamítnutí odvolání - žalobou, podanou u zdejšího soudu. Žalobce trvá na tvrzení, že pokud nebylo vyměřeno z důvodů nezákonného postupu na straně správce daně, bylo vyměřeno konkludentně a správce daně je povinen vyplatit přeplatek na dani žalobce a nemá nárok na vrácení již částečně vyplaceného nároku.

K jednotlivým údajům, uvedeným v odůvodnění napadených rozhodnutí, žalobce namítl, že žalovaný správní úřad neměl žádný titul k započtení přeplatku na daňové nedoplatky za období srpen až říjen 1999, neboť žádné nedoplatky na dani žalovaný neměl. Za toto období správce daně vyplatil žalobci nadměrný odpočet na základě dodatečných platebních výměrů ze dne 16.11.2000 a pokud byly následně tyto výměry zrušeny, nevznikl žalobci daňový nedoplatek. Vyplacený nadměrný odpočet byl pouze nepatrnou částí nadměrného odpočtu, nárokovaného řádnými daňovými přiznáními, které jsou platné. Správce daně se snažil své nezákonné jednání napravit dodatečně vydaným rozhodnutím podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků a již samotné toto rozhodnutí je nezákonné a je žalobcem napadeno samostatnou žalobou. Vyplacené plnění nelze chápat jako bezdůvodné obohacení, neboť se jedná o pouhou část nároku, který mu vznikl na základě podaného daňového řízení. Pokud by o vydání tohoto plnění byl veden řádný spor, mohl by navíc uplatnit i námitku promlčení pro vydání tohoto plnění. Správce daně svůj nezákonný postup odůvodňuje ustanovením § 59 zákona o správě daní a poplatků, avšak obsahem tohoto ustanovení není vymáhání plnění, poskytnutého správcem daně bez právního titulu, ale úprava způsobu placení daní. V daném případě žalobce žádnou daňovou povinnost neměl, naopak měl deklarovaný nárok na vyplacení nadměrného odpočtu.

Žalobce namítl, že správce daně uvádí v rozhodnutí o druhé žádosti o vyplacení nadměrného odpočtu ze dne 13.3.2008, že na žalobcově účtu nevznikl žádný přeplatek, neboť správce daně převedl přeplatek na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 1999 – část nadměrného odpočtu ve výši 1.657.175,-Kč - na úhradu nedoplatku na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen až říjen 1999, vzniklého vrácením nadměrných odpočtů za toto období bez jejich vyměření. Žalobce však žádný nedoplatek na dani za období srpen až říjen 1999 neměl, dle tvrzení žalovaného titulem pro provedení zápočtu mělo být rozhodnutí podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků. To však bylo vydáno až dne 21.11.2008 a žalobci bylo poskytnuto plnění ve výši rozdílu mezi nárokem za prosinec 1999 a provedeným zápočtem za období srpen až říjen 1999 dne 10.8.2007, tedy více než rok před vydáním tohoto rozhodnutí. Z uvedeného vyplývá účelovost rozhodnutí ze dne 21.11.2008, které vydal správce daně, aby dodatečně zhojil svůj nezákonný postup.

Žalovaný nijak neuvádí, v čem je odlišnost postupu při vyplácení nadměrného odpočtu za měsíce srpen až říjen 1999 od měsíce prosince 1999. Argumentace o uplynutí prekluzivní lhůty je zcela irelevantní a odkaz na ustanovení § 47 zákona o správě daní je obecný. U všech čtyř zdaňovacích období bylo zahájeno vytýkácí řízení v letech 1999 a 2000, vždy bylo v roce 2000 ukončeno vydáním dodatečných platebních výměrů. Tyto výměry byly zrušeny soudem v roce 2005. Teprve v roce 2007 provedl správce daně první úkony v daňovém řízení a již dne 10.8.2007 provedl faktický zápočet nadměrného odpočtu proti dosud vyplacenému nadměrnému odpočtu. Teprve rozhodnutími ze dne 28.8.2008 zastavil vytýkácí řízení o daňovém přiznání k DPH za období od srpna do října 99. Žalobce tvrdí, že po řádně podaném

daňovém přiznání neobdržel nárokovaný nadměrný odpočet právě pro nečinnost a nezákonný postup správce daně. Jádrem věci není, že žalobce neprokázal svůj nárok, ale skutečnost, že žalobce aktivně prokazoval své nároky navrženými důkazy, avšak správce daně na ně nereflektoval a důkazní řízení neprovedl. Protože tak zásadním způsobem porušil daňový řád a základní zásady daňového řízení, Nejvyšší správní soud napadené platební výměry zrušil a věc vrátil do vytýkacího řízení. Všechny úkony, které správce daně činí, jsou údajně ve lhůtě. Tvrzení správce daně ohledně promlčení nemá podle názoru žalobce opodstatnění, neboť žalobce včas a řádně plnil své daňové povinnosti a pokud následně byly zrušeny platební výměry, které zasahovaly do platnosti podaných daňových přiznání, zůstávají daňová přiznání nadále v platnosti a dochází ke konkludentnímu vyměření daně. Podle názoru žalobce nová tříletá lhůta podle ustanovení § 47 odst.2 zákona o správě daní a poplatků počala běžet v roce 2008, tj. ještě před uplynutím desetileté lhůty, neboť správce daně vedl v roce 2007 opětovně daňové řízení k podaným daňovým přiznáním. K uplynutí prekluzivní lhůty, kterého se správce daně dovolává, nemůže dojít na základě nečinnosti správce daně či jeho nezákonného postupu.

Z obsahu vyjádření žalovaného správního úřadu k podané žalobě ze dne 30.10.2009 vyplývá, že žalobcem citovanými rozhodnutími Městského soudu v Praze a rozhodnutím Nejvyššího správního soudu nebyla vyslovena neplatnost či nezákonnost předmětných platebních výměrů na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen až říjen 1999, ani neplatnost rozhodnutí o odvolání proti nim. Soud pouze ve svých rozhodnutích shledal vady proběhlých vytýkacích řízení a k zákonnosti napadených rozhodnutí se nevyslovil. Ani rozhodnutími soudu tedy nedošlo k potvrzení nároku žalobce na uplatnění nadměrných odpočtů. Na základě rozhodnutí Městského soudu v Praze byly žalovaným zrušeny předmětné platební výměry, kterými byla daň za zdaňovací období srpen až říjen 99 vyměřena, daňová přiznání tak zůstala nevyměřena. K jejich novému vyměření nemohlo dojít z důvodu marného uplynutí lhůty pro vyměření daně, neboť k marnému uplynutí lhůty pro vyměření daně došlo zrušením nesprávných rozhodnutí správce daně a následným doplňováním vytýkacího řízení. Správce daně nemohl přistoupit k novému vyměření daně bez dalšího, ale v souladu s uvedenými rozhodnutími soudu byl povinen doplnit předmětná vytýkací řízení. Nelze tedy souhlasit s názorem žalobce, že správce daně vytýkací řízení zastavil, aniž by reagoval na podaná daňová přiznání. Na daňová přiznání nemohl správce daně v souladu s uvedeným názorem nijak reagovat, v daňových přiznání uplatněný nárok na nadměrný odpočet zůstal nevyměřený a vyměřovací řízení byla ukončena procesním rozhodnutím podle ustanovení § 27 odst.1 písm.d) zákona o správě daní a poplatků.

K námitce žalobce, týkající se odlišného rozhodování o nadměrném odpočtu za zdaňovací období prosinec 99 oproti zdaňovacím obdobím srpen až říjen 99, žalovaný uvedl, že na základě doplněného řízení správce daně podle ustanovení § 49 odst.1 zákona o správě daní a poplatků vydal dne 13.8.2007 rozhodnutí, jímž změnil původní platební výměr tak, že za zdaňovací období prosinec 1999 byl na dani z přidané hodnoty uznán nárok na nadměrný odpočet ve výši 2.061.420,- Kč, tj. ve výši, nárokované v podaném daňovém přiznání. Protože bylo v odvolání žalobci vyhověno v plném rozsahu, nemusí toto rozhodnutí podle ustanovení § 49 odst.3 zákona o správě daní a poplatků obsahovat odůvodnění.

K námitce žalobce ohledně absence základních náležitostí rozhodnutí, kterými správce daně vyžaduje vrácení předmětných částek nadměrných odpočtů, má žalovaný za to, že jelikož zákon o správě daní uvedenou situaci, která je důsledkem změn ve výkladu zákona na základě vývoje soudní praxe, speciálně neupravuje, správce daně - aby neponechal neoprávněně vyplacené nadměrné odpočty či jejich části ve vlastnictví žalobce - požaduje

jejich vydání na základě dostupné právní úpravy zpět do státního rozpočtu. Jako ustanovení, dle kterého bylo rozhodováno, správce daně uvedl ustanovení § 32 zákona o správě daní, které upravuje obecně rozhodnutí v daňovém řízení, především však v odstavci 1 stanoví, že v daňovém řízení lze povinnosti ukládat či práva přiznávat pouze na základě rozhodnutí. Proto bylo uvedeno právě toto ustanovení.

Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobce, že pokud nebylo vyměřeno z důvodu nezákonné postupu na straně správce daně, byla předmětná daňová přiznání vyměřena konkludentně. Městský soud v Praze svými rozhodnutími zrušil rozhodnutí žalovaného o odvolání proti platebním výměrům. V souladu s právním názorem soudu, vyjádřeným v jeho rozhodnutích, žalovaný k odvolání zrušil platební výměr, aby bylo možné doplnit takto otevřené vytýkácí řízení. Jelikož však lhůty pro vyměření daně podle ustanovení § 47 odst.1 zákona o správě daní a poplatků uplynula a nebylo učiněn žádný úkon podle ustanovení § 47 odst.2 zákona o správě daní a poplatků, který by tuto lhůtu přerušil, nebyl již správce daně oprávněn daň či nadměrný odpočet za předmětné zdaňovací období vyměřit. V daňovém řízení tak zůstala platně podaná daňová přiznání nevyměřena i přes již vrácené (vyměřené dle zrušených platebních výměrů) části nárokových nadměrných odpočtů. Vzhledem k následnému zrušení platebních výměrů došlo k vrácení nadměrných odpočtů bez právního důvodu. Lhůty pro vyměření daně již uplynuly. K vyměření podaných daňových přiznání tak již nemůže dojít a nelze proto ani připustit názor žalobce, že když došlo ke zrušení platebních výměrů, je nutno platně podaná daňová přiznání, ve kterých si nárokoval nadměrný odpočet, považovat za vyměřená konkludentně podle ustanovení § 46 odst.5 zákona o správě daní. Ohledně uvedených daňových přiznání bylo zahájeno vyměrovací řízení, které bylo v důsledku výše uvedeného správcem daně postupem podle ustanovení § 27 odst.1 písm.d) zákona zastaveno. I přes tato rozhodnutí nemůže již dojít k vyměření daně ve shodě s daňovým přiznáním, ani vzhledem k vytýkáčím řízením nelze tato rozhodnutí považovat za vyměřená podle ustanovení § 46 odst.5 zákona o správě daní a poplatků. Předmětná daňová přiznání tak zůstávají nevyměřená.

V souladu s právním názorem, vyplývajícím z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze, bylo třeba odstranit vady řízení a přezkoumat dostatečnost důkazních prostředků, soustředěných v rámci vytýkáčích řízení ohledně daňových přiznání. Vzhledem k časovému odstupu pěti let od již proběhlých vytýkáčích řízení se důkazní prostředky jeví jako nevyhovující ve vztahu k současným postupům správce daně a bylo potřeba je znovu provést. K porušení žalobcem uváděných článků Listiny základních práv a svobod tak podle názoru žalovaného ani správcem daně nedošlo.

Žalovaný správní úřad namítl, že zákon o správě daní předmětnou situaci speciálně neupravuje. I v této situaci musí být postupováno podle ustanovení zákona o správě dění. Proto správce daně - aby neponechal neoprávněně vyplacené nadměrné odpočty a jejich části ve vlastnictví žalobce - vydal rozhodnutí, kterými požadoval jejich vydání zpět do státního rozpočtu. Ohledně nadměrného odpočtu na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období prosinec 1999 nedošlo k zastavení řízení jako u nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen až říjen, tento nárok proto nebyl označen za neoprávněně vyplacený a pro jeho zaplacení zpět nebylo vydáno žádné rozhodnutí. V daném případě správce daně v rámci odvolacího řízení proti platebnímu výměru ze dne 16.11.2000 stihl v souladu s právním názorem Městského soudu v Praze vytýkácí řízení doplnit a na základě doplněného řízení pak mohl vydat rozhodnutí, kterým v rámci odvolání změnil původní platební výměr tak, že za zdaňovací období prosinec 1999 byl na dani z přidané hodnoty uznán nárok na nadměrný odpočet ve výši 2.061.420,- Kč.

Při ústním jednání u Městského soudu v Praze dne 25.3.2010 zástupkyně žalobce odkázala v plném rozsahu na písemné vyhotovení podané žaloby a k vyjádření žalovaného správního úřadu konstatovala, že žalobce podal v zákonem stanovené lhůtě daňové přiznání k dani z přidané hodnoty, kde uplatnil nároky na odpočet. Následně bylo zahájeno vytýkáací řízení a nároková část byla snížena na částku 128.500,- Kč. Žalobce podal proti rozhodnutí žalobu, která byla zamítnuta, nicméně ke kasační stížnosti byl rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a následný rozsudek téhož soudu zrušil tehdy žalobou napadené rozhodnutí s odůvodněním, že řízení trpělo vadami, pro které je třeba věc vrátit správnímu orgánu. Městský soud tak akceptoval názor Nejvyššího správního soudu a věc byla vrácena do vytýkáacího řízení. Žalobce uplatnil nárok na nadměrný odpočet ve výši 2.699.986,- Kč, vrácena mu byla jen částka 275.745,- Kč. Požádal tedy znovu o vrácení přeplatku, finanční orgány namítly, že přeplatek nevznikl. Žalobci nebylo umožněno, aby prokázal vznik nadměrného odpočtu. Pokud jde o prosinec roku 1999, pak žalovaný započítal částku 1.657.175,- Kč na nároky správce daně a tím si vytvořil titul podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků, neboť rozhodnutím podle uvedeného ustanovení deklaroval žalobci povinnost platit částku, kterou vyčíslil a tedy o ni krátit nárok na odpočet. V tomto rozhodnutí není odkaz na žádný hmotněprávní předpis, není zřejmé, jakou daňovou povinnost žalobce má. Toto rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nemůže být titulem pro započtení částky proti žalobcem uplatněnému přeplatku. Zápočet si žalovaný vytvořil z částek, které byly na základě původního platebního výměru vráceny žalobci s tím, že uvedené platební výměry byly v průběhu dalšího řízení zrušeny. Žalobce podal v řádné lhůtě daňová přiznání. V roce 2000 správci daně vydal platební výměry, kterými přiznal část uplatněného nároku na odpočet. Část nepřiznal s tím, že došlo ke zrušení platebních výměrů. Žalobce měl vyplacenu částku 1.657.175,- Kč za měsíce srpen až říjen 1999. Za toto období žalovaný tvrdí, že došlo k prekluzi a že daň nemohl vyměřit. Pak je otázka, jak mohl žalovaný započítat částku na nárok, který je prekludován a tudíž neexistuje. Žalobce má za to, že výplatou částek, které byly vyplaceny žalobci na základě původních platebních výměrů, se tyto částky staly majetkem žalobce, patří do jeho vlastnictví a jestliže stát má za to, že neoprávněně vyplatil určité částky, může se domáhat občanskoprávní cestou vrácení bezdůvodného obohacení. Pak by ovšem žalobce mohl uplatnit námitku promlčení, což ostatně by bylo i spravedlivé z hlediska tvrzené prekluze. Žalobce nechápe, jak mohlo v roce 2007 dojít k převodu daně na údajné nedoplatky. Je pak základní otázkou, zda k tomuto převodu došlo z titulu toho, že byly žalobci vyplaceny částky neoprávněně, když uvedené částky plně odpovídají daňovému přiznání. Žalobce nesouhlasí se stanoviskem žalovaného, vyjádřeného ve vyjádření k podané žalobě o tom, že nedošlo k nezákonnému chování. Správce daně naopak má za to, že subjekt veřejného práva nesmí konat protiprávně a jeho chování, je nutno kvalifikovat jako nezákonné. Finanční orgán způsobil žalobci škodu ve výši asi deseti milionů korun. K částce započtené na vrácení částek, které vyplatil stát z titulu platebních výměrů, je nutno zdůraznit, že zákon neupravuje, že by mohl správce daně takto rozhodovat, pokud má za to, že došlo k neoprávněné výplatě a je nutno zajistit úhradu zpět do státního rozpočtu. Nemůže tak činit podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků. Žalovaný ve svém vyjádření správně uvádí, že nesmí ponechat ve vlastnictví žalobce určité částky, tedy uznává, že jde o vlastnictví žalobce a nikoliv o daň. Bezdůvodné obohacení nelze řešit podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků. Je nelogické, že došlo k prekluzi za měsíce srpen, září a říjen, neboť se nabízí otázka, proč nedošlo k prekluzi i na straně druhé. Mělo-li být prekludováno z hlediska žalobce, mělo dojít k prekluzi i z hlediska správce daně a pak vyplacená částka neměla být započtena. Z toho, že bylo nutno doplnit vytýkáací řízení, je zřejmé, že zákon nebyl dodržen. Žalobce má za to, že pokud správce daně uznal nadměrný odpočet, nebyl oprávněn vytvářet si dodatečně titul k tomu, aby částka nebyla vyplacena, naopak měl vyměřený

nadměrný odpočet žalobci vrátit. Žalovaný svojí svévolí zamezil výplatu toho, co bylo uvedeno v daňovém přiznání.

Zástupkyně žalovaného správního úřadu u jednání soudu odkázala v plném rozsahu na vyjádření k podané žalobě s tím, že o převedení přeplatku na nedoplatky bylo rozhodnuto až poté, kdy bylo vydáno rozhodnutí podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků. O žádosti žalobce o vrácení přeplatku ze dne 5.12.2007 bylo již předtím jednou rozhodnuto, Finanční ředitelství v roce 2008 toto rozhodnutí zrušilo s tím, že nedoplatky neexistovaly. Následně proto bylo vydáno rozhodnutí podle ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků a pak bylo znovu rozhodnuto. Přeplatek za prosinec byl použit na úhradu nedoplatků za srpen až říjen.

Obsah spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním úřadem a průběh správního řízení, vedeného před správcem daně i žalovaným správním úřadem, vyplývá dostatečně z obsahu podané žaloby i z obsahu vyjádření žalovaného správního úřadu.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí a jim předcházející řízení před správními úřady obou stupňů z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen s.ř.s.). Věc soud posoudil takto:

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení dvou rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu, jimiž bylo pravomocně rozhodnuto o odvoláních žalobce, které podal proti dvěma rozhodnutím o žádosti o vrácení přeplatku na dani z přidané hodnoty, které vydal Finanční úřad pro Praha 4 dne 16.1.2009.

Rozhodnutí správce daně o povinnosti žalobce uhradit výše uvedené částky bylo vydáno podle ustanovení § 32 zákona č. 337/1992 Sb., zákona o správě daní a poplatků, v platném znění (dále jen ZSDP). Žalobce v žalobě namítal neplatnost až nicotnost těchto rozhodnutí, když ve výrocích chybí odkaz na hmotně právní předpis, podle kterého by mu mohla být povinnost uhradit výše uvedené částky uložena. Žalobce namítal, že aplikace výše uvedeného procesního ustanovení § 32 ZSDP je nepřijatelná, neboť toto ustanovení upravuje náležitosti rozhodnutí v daňovém řízení, ale nestanoví žádnou zákonnou povinnost žalobce k vrácení výše uvedených částek za vyplacené nadměrné odpočty na dani z přidané hodnoty. Tuto námitku shledal soud důvodnou.

V ustanovení § 32 odst.1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, je sice stanoveno, že v daňovém řízení lze ukládat povinnosti a přiznávat práva jen rozhodnutím, toto ustanovení však nezakládá - bez dalšího - oprávnění správce daně rozhodovat o povinnosti žalobce uhradit určitou částku, která mu byla v dřívější době vyplacena jako vyměřený nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty. Takové oprávnění nelze dovozovat ani z dalších odstavců zmiňovaného ustanovení § 32 zákona ani z jiných ustanovení zákona o správě daní a poplatků, který je procesním předpisem upravujícím daňové řízení.

V projednávané věci není sporu o skutkovém stavu, ale o právním posouzení námitky žalobce, že odkaz na ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků na danou situaci nelze použít. Soud tuto námitku žalobce shledal důvodnou, poněvadž dospěl k závěru, že ve výroku žalobou napadených rozhodnutí chybí uvedení hmotně právního předpisu, podle něhož bylo

rozhodováno a podle něhož by mohla být žalobci výše uvedená povinnost uložena. Jestliže již byly výše uvedené částky převedeny do dispozice žalobce, přestaly mít charakter daně a jejich vrácení se nelze domáhat v rámci řízení, vedeného podle zákona č. 337/1992 Sb. V právu veřejném je přitom nutno vycházet ze zásady, vyjádřené v článku 2 odst.2 Listiny základních práv a svobod, kdy státní moc lze uplatňovat jen v případech a mezích, stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Není tedy proto ani v daňovém řízení přípustné vše, co zákon nezakazuje (respektive v daném případě výslovně neupravuje), ale naopak pouze to, co zákon jednoznačně a výslovně stanoví. V článku 4 odst.1 Listiny je dále stanoveno, že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Skutečnost, že z výroku rozhodnutí o povinnosti uhradit předmětné částky není seznatelné, na základě kterého právního předpisu byla tato povinnost žalobci uložena, představuje v daném případě takový nedostatek, který vedl k závěru o nezákonnosti prvostupňových rozhodnutí, neboť není vůbec zřejmé, z jaké právní úpravy správce daně vycházel při jejich vydávání a jak dospěl k závěru, že je možno požadovat zpětně zaplacení dříve vráceného nadměrného odpočtu. Vzhledem k tomu, že tento nedostatek nebyl odstraněn ani napadenými rozhodnutími o zamítnutí odvolání, jeví se jako nezákonná i tato rozhodnutí. Za této situace soud postupoval podle ustanovení § 78 odst.3 s.ř.s. a spolu s napadenými rozhodnutími zrušil i rozhodnutí prvostupňová.

Důvody k prohlášení nicotnosti správních rozhodnutí spočívající ve vadách uvedených v ustanovení § 77 správního řádu však soud neshledal.

Úkolem soudu ve správní soudnictví je přezkoumávat zákonnost napadeného rozhodnutí, tedy posoudit soulad napadeného správního rozhodnutí se zákonem, popřípadě prováděcími právními předpisy, vydanými v mezích zákonného zmocnění. Úkolem soudu však není nahradit správní orgán v jeho odborné kompetenci. Bude tedy na správním orgánu, aby danou věc znovu posoudil a vzal v úvahu také to, že vrácení původně vyměřených nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty již nemá charakter daně.

S ohledem na skutečnost, že jsou u zdejšího soudu projednávány samostatné žaloby proti rozhodnutím o zastavení řízení ve věci původních platebních výměrů a dále proti rozhodnutím o zamítnutí žádosti o vrácení přeplatku za další zdaňovací období roku 1999, se soud dalšími žalobními body nezabýval, poněvadž to nebylo potřebné pro vyřešení otázky zákonnosti žalobou napadených rozhodnutí a zejména proto, že se tyto otázky přímo nevztahují k předmětu tohoto řízení, tj. uložení povinnosti žalobci vrátit již dříve vyplacené nadměrné odpočty.

Městský soud žalobu žalobce shledal důvodnou a zrušil jak prvostupňová rozhodnutí, tak napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů podle ustanovení § 76 odst.1 písmeno a/ s.ř.s.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst.1 věta první s.ř.s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci žalobcem zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč a dále odměny zástupkyně žalobce JUDr. Mileny Novákové, advokátky, a její hotové výdaje. Mimosmluvní odměna činí 6.300,- Kč za 3 úkony právní služby (převzetí zastoupení, podání žaloby, účast u jednání soudu) po 2.100,- Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst.1 písm.a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právní zástupkyně ve výši 900,- Kč za tři úkony právní služby po 300,-

Kč podle ustanovení § 13 odst.3 advokátního tarifu. Dále byla přiznána náhrada jízdních výdajů za cestu osobním automobilem tovární značky KIA SPORTAGE, SPZ 3C18708 z Českého Krumlova do Prahy a zpět, celkem 360 kilometrů, tj. základní náhrada za použití motorového vozidla podle ustanovení § 157 odst.4 písm.b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ustanovením § 1 písm.b) vyhlášky č. 462/2009 Sb.a náhrada za spotřebované pohonné hmoty podle ustanovení § 158 odst.2 téhož zákona ve spojení s ustanovením § 4 písm.d) vyhlášky č. 462/2009 Sb., tedy celkem 2.553,- Kč. Dále zástupkyni žalobce náleží náhrada za promeškaný čas za 16 půlhodin po 100,- Kč podle ustanovení § 14 odst.3 advokátního tarifu. Protože zástupce žalobce je advokátka, která doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tato povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ustanovení § 57 odst.2 s.ř.s.), ve výši 20 %. Celková výše nákladů řízení žalobce tedy činí 16.013,- Kč.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30.prosince 2011

JUDr. Hana V e b e r o v á ,
předsedkyně senátu